

Платформа 3. КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

УДК 327; 378.1

С. Захарін¹, Д. Коваленко²

ndier@mail.ua, kdi75@ukr.net

¹Науково-дослідний інститут економічного розвитку, Київ

²Київський національний університет технологій та дизайну, Київ

КИТАЙСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Одним із лідерів вищої освіти світу є Китайська Народна Республіка, яка займає провідні позиції за кількістю студентів та вищих навчальних закладів, здійснює безпрецедентну модернізацію системи вищої освіти на основі імплементації кращих освітніх технологій. Переважна більшість вищих навчальних закладів КНР отримують державну підтримку у сфері закупівлі навчального обладнання. Співробітництво Китайської Народної Республіки та України є перспективним, зважаючи на наявність взаємного інтересу представників академічної спільноти до реалізації спільних проєктів.

Однак, вказане співробітництво, незважаючи на низку позитивних результатів, розвивається в цілому мляво, що пояснюється передусім відсутністю можливостей (у першу чергу фінансових) у вищих навчальних закладів України до активізації двостороннього співробітництва. Даються взнаки політична та економічна нестабільність в Україні, наявність конфлікту на сході, високі корупційні ризики, непослідовність політики реформ, що підвищує побоювання китайських абітурієнтів до навчання в Україні.

Отже, органи державної влади та управління спільно з представниками академічної спільноти мають вжити заходів, спрямованих на підтримку результативних зв'язків суб'єктів Китаю та України щодо співробітництва у сфері вищої освіти. Цим пояснюється актуальність та значущість дослідження, його важливість для науки і практики.

У 1998 р підписано міжурядову Угоду між Урядом України та Урядом Китайської Народної Республіки про взаємне визнання документів про освіту і вчені звання. Згідно Угоди, сторони визнають атестати про закінчення повної середньої загальноосвітньої школи, видані іншою стороною, як документ, який дає право на вступ до вищих навчальних закладів, а також всі дипломи, видані установами професійної освіти (вищими навчальними закладами, професійно-технічними училищами тощо).

Також, згідно зазначеної Угоди, Українська і Китайська сторони визнають дипломи про

присудження вчених ступенів, виданих іншою стороною.

У 2012 р підписано оновлену міжвідомчу Угоду про співробітництво в галузі освіти, відповідно до положень якої кількість державних стипендій, що надає одна сторона студентам іншої сторони, була збільшена в чотири рази: з 25 до 100, починаючи з 2013 р. [6, с.80].

Згідно Угоди, сторони взяли на себе такі взаємні зобов'язання [6, с.81]:

- обмін зразками підручників, посібників, навчальних програм, аудіо- і відеоматеріалами, тестами для середніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладів;
- вивчення історії, мови і літератури, географії та фольклору обох держав;
- обмін студентами, аспірантами, докторантами, стажистами і викладачами;
- обмін науковими і науково-педагогічними працівниками для проведення спільних наукових досліджень.

Термін навчання студентів і аспірантів визначається Стороною, яка приймає, відповідно до національного законодавства, а термін роботи стажистів встановлюється на 6 місяців або 1 навчальний рік. Приймаюча сторона, відповідно до законодавства своєї держави, забезпечує учасникам обмінів: безкоштовне навчання; безкоштовне проживання у студентському гуртожитку; виплату стипендії; медичне обслуговування (крім лікування хронічних захворювань та протезування), а Сторона, що направляє бере на себе витрати на проїзд до місця навчання і в зворотному напрямку. Студенти та аспіранти повинні володіти мовою держави приймаючої Сторони.

Згідно з умовами цієї Угоди, Сторони запрошують викладачів мови держави іншої Сторони на викладацьку роботу до вищих навчальних закладів, що підлеглі міністерствам освіти і науки держав Сторін, відповідно до потреб навчального процесу. Термін роботи не повинен перевищувати 2 навчальні роки. Сторона, що направляє, бере на себе витрати за проїзд викладачів і їх сімей до місця роботи і у зворотному напрямку. Приймаюча сторона забезпечує викладачів і їх сім'ї

безкоштовним житлом, транспортом в службових цілях, медичною допомогою та заробітною платою відповідно до її чинного законодавства.

Угодою встановлено, що сторони сприятимуть встановленню і розвитку безпосереднього співробітництва між навчальними закладами обох країн, які, виходячи із взаємних інтересів, можуть укладати окремі угоди про співробітництво відповідно до положень цієї Угоди. Сторони надаватимуть можливість громадянам обох держав здобувати освіту у вищих навчальних закладах держави іншої сторони за умови повної оплати за навчання. Сторони сприятимуть участі вчених у наукових програмах, проектах, дослідженнях, міжнародних заходах, організованих в обох країнах, і обмінюватися інформацією про проведення таких заходів.

Нині співпраця між Україною та Китайською Народною Республікою в сфері науки та вищої освіти розвивається за багатьма напрямками:

- налагодження міждержавного і міжурядового співробітництва у сфері науки, інновацій, вищої освіти [2, с.40];
- напрацювання необхідної договірно-правової бази між Урядами і профільними міністерствами України і КНР з питань вищої освіти [4; 7];
- проведення спільних заходів (виставок, форумів, конференцій тощо) у сфері науки, інновацій, вищої освіти [3, с.103];
- реалізація програм академічних обмінів [3, с.104];
- навчання громадян КНР в вищих навчальних закладах України [4, с.12];
- навчання громадян України у вищих навчальних закладах КНР [4, с.12].

В рамках міжурядового співробітництва функціонує Підкомісія з питань співробітництва у сфері освіти [5, с.22].

28 березня 2012 року у м.Санья (КНР) відбулося перше засідання українсько-китайської Підкомісії з питань співробітництва у сфері освіти між Урядом України та Урядом Китайської Народної Республіки. Підписано Протокол засідання і План першочергових заходів з розвитку українсько-китайського співробітництва в сфері освіти на 2012-2014 рр., де були передбачені заходи з вивчення китайської мови і літератури в навчальних закладах України, зокрема створення спільної робочої групи з питань розробки посібників і методичних матеріалів для учнів середніх шкіл, а також надання сприяння у вивченні китайської мови, літератури, географії та історії КНР в Україні.

При вищих навчальних закладах України створено 5 Інститутів Конфуція, в яких викладається китайська мова: в Луганському національному педагогічному університеті ім. Т.Шевченка (2007), в Київському національному університеті ім.Т. Шевченка та Харківському національному університеті ім. Каразіна (2008 г.), у

Південноукраїнському національному педагогічному університеті ім.К.Ушинського (2012 р), а також в Київському національному лінгвістичному університеті (2013).

За повідомленням Міністерства освіти і науки України, в даний час ведуться переговори про відкриття Інститутів Конфуція при технічних університетах України.

Також слід звернути увагу, що в багатьох вищих навчальних закладах України вивчається китайська мова [4; 5]. Як правило, окрім опанування китайської мови, українські студенти вивчають культуру та традиції китайського народу, а також беруть участь у реалізації різноманітних академічних заходів, що організовано спільно українськими та китайськими організаціями.

Слід розробити проект Програму спільних дій відповідних установ КНР та України, в якій має бути передбачено низку заходів правового, економічного, адміністративного та організаційного характеру. Зокрема, слід передбачити інструменти моніторингу наукового, освітнього та інноваційного співробітництва КНР та України. Видається обґрунтованим започаткування Саміту (конференції) високого рівня з перспектив гуманітарного та науково-освітнього співробітництва між Україною та КНР, що може проводитись щорічно або один раз на два роки.

Література

1. Гончарук А. Шовковий шлях: від концепції до практичних кроків (формат взаємодії 16+1) / А.Гончарук, С.Кошовий // Стратегічна панорама. – 2016. - № 1. – С. 26-35.
2. Захарін С.В. Заощадження та інвестиції в корпоративному секторі України в контексті макроекономічного розвитку / С.В.Захарін // Економіка України. – 2009. - № 5. – С. 36-45.
3. Захарін С.В. Стимулювання інноваційної діяльності корпоративного сектору / С.В.Захарін // Фінанси України. – 2006. - № 7. – С. 101-107.
4. Ярошенко Є. Місце України в глобальних стратегіях Китаю / Є.Ярошенко. – К.: МЦПД, 2015. – 44 с.
5. Kaszmarski M. The New Silk Road: a versatile instrument in China's policy / M. Kaszmarski. – OSW Centre for Eastern Studies, 2015. – Number 161. – 89 p.
6. Moldavchuk R. The strategic partnership of China and Ukraine / R.Moldavchuk, I.Odotiuk // Modern science. – 2016. - № 2. – С. 77-82.
7. Zuokui L. Central and Eastern Europe in Building the Silk Road Economic Belt / L.Zuokui. – Working Paper Series on European Studies Institute of European Studies Chinese Academy of Social Sciences. – 2014. – Vol. 8. – No. 3. – 130 p.